

O Romualdzie Trauguttie i powstańczym państwie

Tablica pamiątkowa ku czci Romualda Traugutta w kościele kapucynów w Krakowie

Tablica w majątku Ostrów, w dzisiejszej Białorusi, w którym przebywał Traugutt przed wybuchem powstania

Tablica w celi w warszawskiej Cytadeli (więzieniu), w której osadzony był Romuald Traugutt

Tablica na ścianie szkoły imienia Romualda Traugutta w Radomiu

O Romualdzie Traugutcie i powstańczym państwie

Czego dowiadujemy się z tablic ku czci Romualda Traugutta o nim samym i o wydarzeniach, w których uczestniczył? Wypisz co najmniej trzy informacje.

Dlaczego tablice zamieszczono właśnie w tych miejscach, w których się znajdują?

Przeczytajcie życiorys Romualda Traugutta (oparty na haśle z Encyklopedii PWN) i zaproponujcie jeszcze jedno miejsce (lub kilka miejsc, jeśli pracujecie w grupach), gdzie mogłyby się znaleźć tablice pamiątkowe ku jego czci. Zaprojektujcie taką tablicę: jej kształt graficzny i treść, wzorując się na już istniejących.

Romuald Traugutt urodził się 16 I 1826 w Szostakowie koło Wysokiego Mazowieckiego. Ukończył gimnazjum w Świsłoczy; 1845 wstąpił do wojska rosyjskiego, brał udział w wojnie przeciw powstaniu na Węgrzech w 1849 r. i wojnie krymskiej (z Anglią i Francją) w latach 1853–56. W 1862 na własną prośbę wystąpił ze służby czynnej w stopniu podpułkownika saperów. W r. był przeciwny wybuchowi powstania antyrosyjskiego na ziemiach polskich.

Gdy jednak powstanie wybuchło w styczniu 1863 roku, Traugutt od maja dowodził własnym oddziałem w powiecie kobryńskim i pińskim, stoczył kilka pomyślnych potyczek (m.in. 17 V pod Horkami), w lipcu jednak musiał rozpuścić oddział. Przybył następnie do Warszawy, gdzie został mianowany generałem i komisarzem pełnomocnym Rządu Narodowego na Galicję. 15 VIII 1863 r. wyruszył do Paryża z misją oceny sytuacji międzynarodowej i szans na pomoc Francji dla powstania. Po powrocie, w Krakowie, zwołał naradę kilku najwybitniejszych dowódców krajowych, po czym wrócił do Warszawy i 17 X objął władzę dyktatorską (choć nie używał tytułu dyktatora). Jego działania zmierzały do przedłużenia walki zbrojnej przy założeniu, że pomoc francuska jest wątpliwa, a z pewnością nie nadejdzie przed wiosną 1864 r. W tym celu starał się pozyskać chłopów i usprawnić działania partyzanckie. 15 XII 1863 wprowadził jednolitą organizację wojsk w skali ogólnokrajowej, powołując formalnie 4 korpusy powstańcze; ujedynolicił zaopatrzenie oddziałów i dopływ ochotników.

Na polecenie Traugutta w końcu 1863 rozpoczęto rozmowy z Włochami, Węgrami i Czechami. 12 XI 1863 Traugutt zadekretował nową organizację miasta Warszawy. Znaczna część jego zarządzeń nie została wprowadzona w życie, mimo to Rząd Narodowy i oddziały partyzanckie zdołały przetrwać zimę z 1863 na 1864. Od wiosny 1864 sukcesom wojsk rosyjskich w polu towarzyszyły jednak aresztowania kolejnych współpracowników Traugutta w Warszawie. On sam został aresztowany w nocy z 10 na 11 IV 1864. W śledztwie zachował pełną godności postawę, podkreślając, że walczył o niepodległość Polski; nie ujawnił nazwisk towarzyszy. Został stracony 5 VIII 1864 na stokach Cytadeli warszawskiej.

Sprawdź, czy w Twojej miejscowości jest tablica, ulica, szkoła lub inny obiekt upamiętniający Romualda Traugutta lub innych powstańców?